

**BÁN MANH THỊ TRƯỜNG ĐỒNG DANH
DO TỔN THƯƠNG TIA THỊ DẢI THỊ
(NHÂN MỘT TRƯỜNG HỢP)**

ThS BS.Phan Hoàng Xuân – Khoa Mắt

I. BỆNH ÁN:

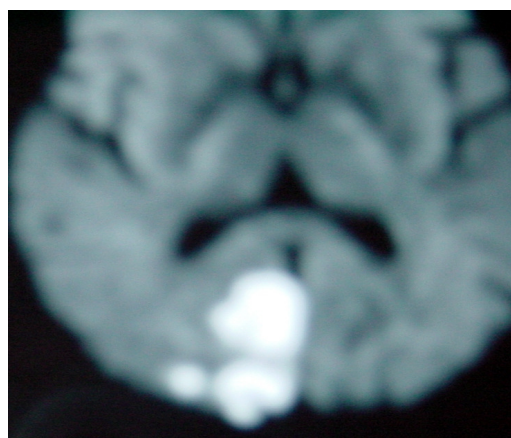
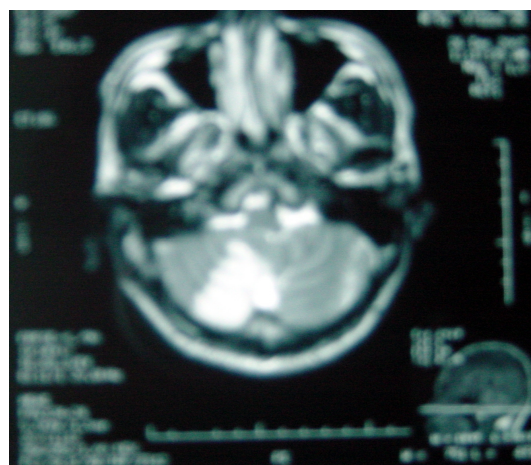
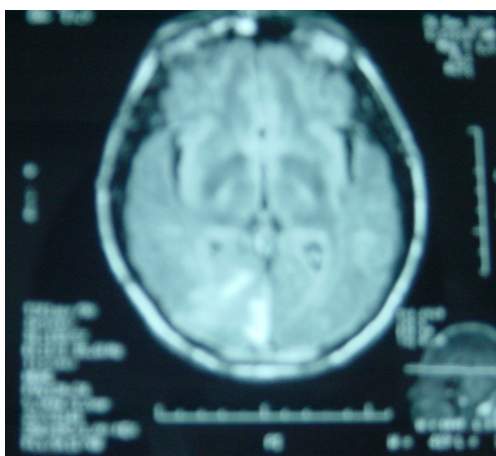
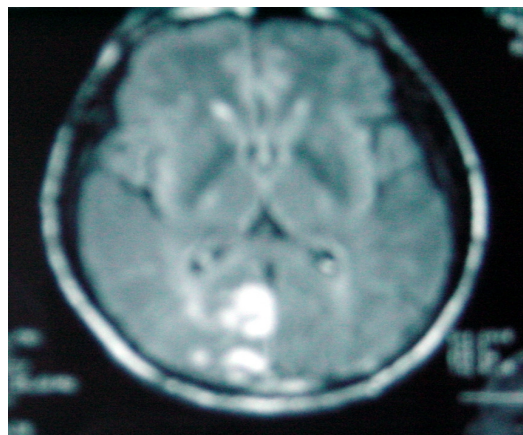
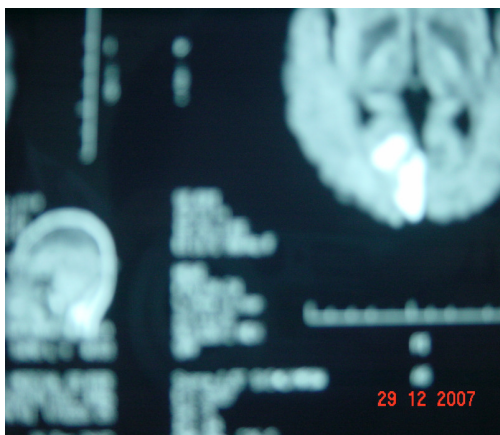
- Bệnh nhân nam , 51 tuổi
- Nhập viện với lý do : Nhìn mờ phía trái ở mắt trái
- Bệnh sử : Cách ngày nhập viện 28 ngày, bệnh nhân đột ngột nhìn mờ phía bên trái ở mắt trái, không đỏ mắt, không đau nhức mắt, 2 mắt nhìn gần thấy mờ.
- Tiền sử : Tăng huyết áp
- Hiện tại khám mắt ghi nhận : 2 mắt thị lực 10/10, Lão thị + 2^D
- Nhãn áp bình thường
- 2 Mắt : Bán manh đồng danh bên trái
- Không sụp mi mắt, vận nhãn bình thường
- Kết mạc hồng, giác mạc trong
- Đồng tử tròn 3 ly, phản xạ đồng tử (+)
- 2 Mắt : Bờ gai thị mờ, phù gai thị, có dấu bắt chéo động mạch tĩnh mạch (tăng huyết áp giai đoạn II) không xuất huyết xuất tiết võng mạc

*** Chẩn đoán sơ bộ :**

- 2 Mắt : Bán manh đồng danh bên trái nghi do tổn thương tia thị, dải thị bên phải + Lão thị.
- Soi đáy mắt : tăng huyết áp giai đoạn II
- Hội chẩn Bác Sĩ Nội Thần Kinh khám ghi nhận : Bệnh nhân chóng mặt, đau đầu, dị cảm nửa người bên trái.

*** Chẩn đoán sơ bộ :** Theo dõi nhũn não

- Xét nghiệm : Đề nghị chụp MRI sọ não
- Kết quả MRI sọ não: Nhồi máu não bán cấp ở vùng chẩm phải ở bán cầu tiểu não. Tổn thương dạng nốt nhỏ ở chất trắng đỉnh, trung tâm bán cầu dục phải. Bệnh lý chất trắng do bệnh lý mạch máu

* **Chẩn đoán sau cùng :**

- 2 mắt : Bán manh đồng danh bên trái do tổn thương tia thị, dài thị bên phải
- Lão thị / nhũn não, tăng huyết áp.

II. BÀN LUẬN:

1. Thị trường :

Thị trường là khoảng không gian mà mắt bao quát tới khi nhìn cố định vào một điểm. Kiểm tra thị trường để biết tình trạng võng mạc, đường thị giác từ võng mạc đến tận võ não vùng chẩm. Kiểm tra thị trường là một trong những xét nghiệm để chẩn đoán sớm bệnh vùng giao thoa thị giác hoặc những tổn thương não ở vùng tia thị dải thị. Bán manh thị trường đồng danh là do tổn thương sau giao thoa thị giác như : tổn thương tia thị, tổn thương dải thị. Khi có dấu hiệu bệnh lý này chụp MRI phát hiện tổn thương ở hố sọ sau tốt hơn CT-Scanner, phát hiện khối u, nhồi máu não dị dạng mạch máu não gây tổn thương tia thị dải thị. Ở bệnh nhân này, trên MRI thấy tổn thương vùng tia thị, dải thị bên phải do tai biến mạch máu não vùng chẩm điều này phù hợp với triệu chứng bán manh đồng danh bên trái ở 2 mắt.

2. Thị lực :

Giảm thị lực là dấu hiệu thường gặp

Tuy nhiên, bệnh nhân này thị lực chưa giảm do bệnh nhân chỉ phù nhẹ gai thị 02 mắt ở giai đoạn sớm. Nhưng tiên lượng về sau, bệnh nhân có thể giảm thị lực do teo gai thị, hoặc bệnh tiến triển nặng dẫn đến mù võ não. Theo thống kê đối với bán manh đồng danh do nhồi máu não vùng chẩm1 bên, qua theo dõi 59 ca trong thời gian trung bình 39,6 tháng, người ta thấy có 22,4% tiến triển nặng đến mù võ não.

3. Đáy mắt:

Phù gai là do tăng áp lực nội sọ là biểu hiện quan trọng trong trường hợp nghi ngờ u não hoặc tai biến mạch máu não, dị dạng mạch máu não.

Biểu hiện teo gai là hậu quả của các tổn thương bất kỳ phần nào của đường dẫn truyền thị giác từ tế bào hạch võng mạc đến trung tâm thị giác ở võ não vùng chẩm

III.KẾT LUẬN:

Khi bệnh nhân bị bệnh mắt có bán manh có giảm thị lực hoặc chưa giảm thị lực thì gợi ý một tổn thương ở vùng giao thoa thị giác đến võ não vùng chẩm cần phải hội chẩn Bác Sĩ Nội Thần Kinh, Ngoại Thần Kinh và chuyên khoa liên quan như Bác Sĩ Nội Tiết.... để làm thêm xét nghiệm chẩn đoán xác định điều trị sớm nhanh nhằm giảm tối đa những biến chứng gây giảm thị lực nhiều do teo gai thị hoặc thu hẹp thị trường nhiều, ảnh hưởng nhiều đến mức độ nhìn thấy không gian nhìn thấy gây khó khăn trong sinh hoạt đời sống và công việc sau này của bệnh nhân.

*Tài liệu tham khảo:

- 1) Thomas J.Walsh .Visual fields ,1990,46-65.
- 2) J.Stanley cant . The optic nerve,1972,155-165.
- 3) Shirley H.Wray. Manual of ocular Diagnosis and therapy,1996, 337-369
- 4) Matthew Rizzo, Jason J.S Barton.Duane's clinical ophthalmology, 2005, Volume2,chapter 7
- 5) Lê Anh Triết, Hoàng Thị Luỹ, Tài liệu huấn luyện chuyên khoa mắt, 1989,157-160